

Datum
2026-09-17**Vårt dnr**
127/2026**Ert dnr**
S2026/01107

Socialdepartementet

Stärkt läkemedelsförsörjning i samverkan – Nationella åtgärder för fördelning, omfördelning och inköp vid brist (SOU 2026:22)

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har enligt sin instruktion till uppgift att ur ett patient-, brukar-, och medborgarperspektiv följa upp och analysera verksamheter och förhållanden inom hälso- och sjukvård, tandvård och omsorg. Det är från detta perspektiv som vårt remissvar tar sin utgångspunkt.

Övergripande synpunkter

Behovet av tvingande åtgärder, som komplement till frivilliga, för att fördela, omfördela och returnera läkemedel har blivit särskilt tydligt under senare år. Ett exempel på detta är covid-19 pandemin då det saknades lagstöd för tvingande omfördelning av läkemedel. Erfarenheterna från covid-19-pandemin och andra liknande kriser visar således att tvingande åtgärder kan vara nödvändiga.

I vårt ställningstagande ser vi främst till patienten och dennes tillgång till läkemedel. Vi instämmer därför i betänkandets samtliga förslag, eftersom läkemedel i bristsituationer kan behöva fördelas, omfördelas eller returneras med tvingande medel för att säkerställa att de patienter som har störst behov får den hjälp de behöver.

Vi noterar också och ser positivt på att de synpunkter som vi lämnade i vårt tidigare remissvar om *Frivillig fördelning och omfördelning av läkemedel (S2025/01745)* till viss del har beaktats i föreliggande betänkande. Bland annat påpekade vi då att Läkemedelsverket kan ställas inför prioriteringar mellan människors och djurs hälsa, exempelvis vid brist på ett läkemedel som används inom både human- och veterinärmedicinen. Vi uppfattar att föreliggande betänkande ger en tydligare vägledning i frågan om att människors hälsa ska prioriteras framför djurs hälsa om det uppstår allvarliga bristsituationer av läkemedel som används inom båda sektorerna.

Synpunkter på enskilda förslag

9.2.13 Utvärdering

Vi instämmer i att systemet bör utvärderas. Vi ser positivt på att betänkandet framhåller Myndigheten för vård- och omsorgsanalys som en potentiell utförare av utvärderingarna. Som komplement till utvärderingens föreslagna omfattning skulle vi även framhålla patientperspektivet.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Jean-Luc af Geijerstam. Analytikern Nils Karlsson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har

analyschefen Hanna Larheden, chefsjuristen Angelica Bagger, projektdirektören Johan Strömblad samt juristen Kristina Hedberg deltagit.

Jean-Luc af Geijerstam (*beslutsfattare*)

Nils Karlsson (*föredragande*)